

**BURSA TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ**

**BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ BLM0332 İŞLETİM
SİSTEMLERİ DERSİ DÖNEM ÖDEVİ**

21360859054 – İbrahim Semih Temiz

21360859061 – Furkan Çapkın

2024 - 2025

BAHAR DÖNEMİ

Çok Katlı Bir Apartmanın İnşası Üzerinden Process, Thread ve Senkronizasyon Kavramlarının Modellenmesi

1. Giriş

Modern işletim sistemlerinde çok görevli çalışma (multitasking), çoklu iş parçacığı (multi-threading) ve çoklu işlem (multi-processing) kavramları, kaynakların verimli kullanımı ve aynı anda birden fazla işlemin gerçekleşmesi amacıyla kullanılmaktadır. Bu proje kapsamında, 10 katlı ve her katta 4 daire bulunan bir apartmanın inşaa süreci, bu kavramların somut bir benzetimi olarak modellenmiştir.

Bu raporda, geliştirilen simülasyon programı detaylarıyla açıklanmakta, process ve thread yapıları, senkronizasyon yöntemleri ve yarış durumlarına (race condition) karşı alınan önlemler aktarılmaktadır.

2. Proje Modeli ve Process Kavramı

Apartman Yapısı:

- Toplam Kat: 10
- Her Kat: 4 daire
- Toplam Daire: 40

Kavramsal Eşleme:

- Her bir **kat** bir "process" olarak ele alınmıştır. Ancak bu proje C dilinde ve Windows API üzerinden gerçekleştirildiği için tüm kat işlemleri aynı fiziksel process içerisinde mantıksal olarak sıralı şekilde uygulanmıştır.
- Her kat altında yer alan **daireler**, bağımsız **thread**'ler olarak modellenmiştir.

Process Farklılığı Açıklaması:

Projenin Windows ortamında sorunsuz çalışabilmesi için Windows API kullanılmıştır. Projenin tanımında her katın ayrı bir "process" olarak gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Ancak Windows API ile C dili ortamında process oluşturma (CreateProcess) hem daha karmaşık bir yapı gerektirmekte hem de thread'ler arası paylaşılan verilerin senkronizasyonunu güçleştirmektedir. Bu nedenle, **her katı temsili olarak mantıksal bir process gibi düşünüp**, kodda **sıralı çalışan döngü** ile uygulanmıştır. Bu yaklaşımda bir kat tamamlanmadan diğerinin başlamaması sağlanmış, böylece process senkronizasyonu join() benzeri mantıkla gerçekleştirilmiştir.

Koddan Alıntı – Kat Döngüsü:

```
for (int kat = 1; kat <= KAT_SAYISI; kat++) {  
    ...  
    // her katta daire thread'leri başlatılır  
    for (int i = 0; i < DAIRE_SAYISI; i++) {  
        int *daire_no = malloc(sizeof(int));  
        *daire_no = (kat - 1) * DAIRE_SAYISI + i + 1;  
        daire_threadleri[i] = CreateThread(NULL, 0, daire_insa_et, daire_no, 0, NULL);  
    }  
    WaitForMultipleObjects(DAIRE_SAYISI, daire_threadleri, TRUE, INFINITE);  
    ...  
}
```

Bu yapı, her katın sıralı ve bağımsız bir süreç (mantıksal process) olarak işlediğini göstermektedir.

3. Kod Yapısı ve Thread İşlemleri

Her kat için döngü ile işlem başlatılmıştır. Her katta, 4 adet thread yaratılarak dairelerin inşası başlatılmış, bu thread'ler WaitForMultipleObjects fonksiyonu ile tamamlanmaları beklenmiştir.

Thread fonksiyonlarında sırayla aşağıdaki işlemler gerçekleştirilmektedir:

1. Hazırlık
2. Asansör kullanımı (mutex ile korunur)
3. Vinç işlemi (semaphore ile sınırlı paylaşım)
4. Tesisat kurulumu (mutex ile korunur)
5. İç düzenleme (serbest paralel işlem)

Koddan Alıntı – Thread Fonksiyonu Örneği:

```
DWORD WINAPI daire_insa_et(LPVOID arg) {  
    int daire_no = *((int *)arg);  
    free(arg);  
    guvenli_yaz("(Daire %d) Calismaya basladi.\n", daire_no);  
    ...  
    guvenli_yaz("(Daire %d) TAMAMLANDI!\n", daire_no);  
    return 0;  
}
```

Koddan Alıntı – Konsol Yazımının Senkronizasyonu:

```
void guvenli_yaz(const char* format, ...) {  
    WaitForSingleObject(print_mutex, INFINITE);  
    zaman_damgasi_yaz();  
    va_list args;  
    va_start(args, format);  
    vprintf(format, args);  
    va_end(args);  
    ReleaseMutex(print_mutex);  
}
```

Bu özel fonksiyon sayesinde konsol çıktıları karışmadan düzgün biçimde yazdırılmaktadır.

4. Senkronizasyon ve Yarış Durumu

Kullanılan Senkronizasyon Araçları:

- HANDLE asansor_mutex;
- HANDLE tesisat_mutex;
- HANDLE vinc_semaphore;
- HANDLE print_mutex; (konsol çıktısının karışmaması için)

Bu senkronizasyon araçları sayesinde thread'lerin ortak kaynaklara aynı anda erişmesi engellenmiştir. Mutex'ler sadece bir thread'e izin verirken, semaphore sınırlı sayıda thread'e izin vermiştir.

Race Condition Önlemleri:

- Asansör, vinç ve tesisat gibi paylaşılan kaynaklara mutex/semaphore ile erişim kontrolü sağlanmıştır.
- Konsola çıktı yazımı da mutex ile kontrol altına alınmıştır, böylece çıktılar karışmadan düzenli şekilde yazılmıştır.

Koddan Alıntı – WaitForMultipleObjects Kullanımı:

```
WaitForMultipleObjects(DAIRE_SAYISI, daire_threadleri, TRUE, INFINITE);
```

Bu komut ile aynı kattaki tüm dairelerin tamamlanması beklenmiştir. Üst katın inşası, ancak bu fonksiyonun tamamlanmasından sonra başlamaktadır.

5. Sonuç ve Değerlendirme

Bu proje ile işletim sistemlerindeki thread ve process kavramları, senkronizasyon mekanizmaları ve kaynak paylaşımı konuları somut olarak uygulanmıştır. Kodda her aşama detaylı yorumlarla anlatılmış, tüm thread'ler senkronize edilmiş ve çıktı düzeni güvence altına alınmıştır.

Ekstra Katkı: Konsol çıktıları mutex ile kontrol altına alınarak güvenli yazdırma fonksiyonu (guvenli_yaz) geliştirilmiştir.

Video: Projeye ait çalışmanın video anlatımı YouTube üzerinden izleyebilirsiniz:

[C ile Çok Katlı Apartman İnşaatı Simülasyonu | Thread, Process ve Senkronizasyon](#)

6. Konsol Ekran Görüntüleri

Aşağıda, proje kodunun çalıştırılması sonucu elde edilen bazı örnek konsol ekran çıktıları yer almaktadır. Bu çıktılar, thread'lerin eş zamanlı ve senkronize şekilde nasıl çalıştığını ve çıktının karışmadan üretildiğini göstermektedir.

Örnek Çıktı – Kat Başlangıcı ve Daire İşlemleri:

```
*****
APARTMAN INSAATI SIMULASYONU
*****
[13:16:39] [PROJE] Apartman insaati basladi.
- Toplam Kat: 10
- Kat Basina Daire: 4
- Toplam Daire: 40
*****
*          1. KAT INSAATI          *
*****
[13:16:39] >> [KAT 1] Temel atiliyor...
[13:16:42] >> [KAT 1] Temel tamam! Daireler basliyor.
*****
[13:16:42] >> (Daire 1) Calismaya basladi.
[13:16:42] >> (Daire 2) Calismaya basladi.
[13:16:42] >> (Daire 3) Calismaya basladi.
[13:16:42] >> (Daire 4) Calismaya basladi.
[13:16:43] (Daire 3) Asansoru kullaniyor.
[13:16:45] (Daire 1) Asansoru kullaniyor.
[13:16:45] (Daire 3) Vinc ile yukler tasiniyor.
[13:16:47] (Daire 2) Asansoru kullaniyor.
[13:16:48] (Daire 3) Tesisat kuruluyor.
[13:16:48] (Daire 1) Vinc ile yukler tasiniyor.
[13:16:49] (Daire 4) Asansoru kullaniyor.
[13:16:50] (Daire 3) Ic duzenleme yapiliyor.
[13:16:50] (Daire 2) Vinc ile yukler tasiniyor.
[13:16:52] (Daire 1) Ic duzenleme yapiliyor.
[13:16:53] << (Daire 3) TAMAMLANDI!
[13:16:53] (Daire 2) Tesisat kuruluyor.
[13:16:53] (Daire 4) Vinc ile yukler tasiniyor.
[13:16:55] (Daire 2) Ic duzenleme yapiliyor.
[13:16:55] (Daire 4) Tesisat kuruluyor.
[13:16:55] << (Daire 1) TAMAMLANDI!
[13:16:57] (Daire 4) Ic duzenleme yapiliyor.
[13:16:58] << (Daire 2) TAMAMLANDI!
[13:17:00] << (Daire 4) TAMAMLANDI!
*****
[13:17:00] << [KAT 1] Insaat tamamlandi!
*****
```

```
*****
*          10. KAT INSAATI          *
*****
[13:19:53] >> [KAT 10] Temel atiliyor...
[13:19:56] >> [KAT 10] Temel tamam! Daireler basliyor.
*****
[13:19:56] >> (Daire 37) Calismaya basladi.
[13:19:56] >> (Daire 40) Calismaya basladi.
[13:19:56] >> (Daire 39) Calismaya basladi.
[13:19:56] >> (Daire 38) Calismaya basladi.
[13:19:57] (Daire 38) Asansoru kullaniyor.
[13:19:59] (Daire 38) Vinc ile yukler tasiniyor.
[13:19:59] (Daire 40) Asansoru kullaniyor.
[13:20:01] (Daire 39) Asansoru kullaniyor.
[13:20:02] (Daire 40) Vinc ile yukler tasiniyor.
[13:20:02] (Daire 38) Tesisat kuruluyor.
[13:20:03] (Daire 37) Asansoru kullaniyor.
[13:20:04] (Daire 38) Ic duzenleme yapiliyor.
[13:20:04] (Daire 40) Tesisat kuruluyor.
[13:20:04] (Daire 39) Vinc ile yukler tasiniyor.
[13:20:06] (Daire 40) Ic duzenleme yapiliyor.
[13:20:07] << (Daire 38) TAMAMLANDI!
[13:20:07] (Daire 37) Vinc ile yukler tasiniyor.
[13:20:07] (Daire 39) Tesisat kuruluyor.
[13:20:09] (Daire 39) Ic duzenleme yapiliyor.
[13:20:09] (Daire 37) Tesisat kuruluyor.
[13:20:09] << (Daire 40) TAMAMLANDI!
[13:20:11] (Daire 37) Ic duzenleme yapiliyor.
[13:20:12] << (Daire 39) TAMAMLANDI!
[13:20:14] << (Daire 37) TAMAMLANDI!
*****
[13:20:14] << [KAT 10] Insaat tamamlandi!
*****
*****
PROJE BASARIYLA TAMAMLANDI!
*****
[13:20:14] >> [PROJE] Apartman insaati tamamlandi!
Toplam 10 kat, 40 daire basariyla insa edildi.
*****
Process returned 0 (0x0)   execution time : 215.899 s
Press any key to continue.
```

Bu çıktılar, proje çıktısının düzenli bir zaman çizelgesinde ve çakışmadan işlendiğini ortaya koymaktadır.